Maceraçizgi 4

Sayı:4 Ocak '2000

"Maceraperest Çizgiler'in ücretsiz ekidir.

Sunuş

Herkese merhaba.

*Gerçek bir "pageturner" olarak adlandırabileceğimiz, son sayfaya gelmeden elinizden bırakamayacağınızı iddia ettiğimiz yeni bir **Martin Mystère** macerası ve dopdolu bir Maceraçizgi ile yeniden birlikteyiz.*

*Martin'in uzun zamandır ortalarda görünmeyen ışın tabancasına ne olduğunu öğrenmek isteyenlerin, en büyük düşmanı Sergej Orloff'la olan inişli çıkışlı ilişkisinin geçmişini ve ayrıntılarını merak edenlerin aradıkları pek çok soruya yanıt bulacağı, "iyi" ve "kötü" kavramlarının sorgulandığı, siyahla beyaz arasında bir de gri denen bir rengin olduğunu hatırlatan, sürükleyici, düşündürücü ve sadık **"Atlantis"** okurlarına tanıdık gelecek karelerle dolu bir macera, "Xanadu".*

***Maceraçizgi** ise yarım yüzyılı geride bırakan bir İtalyan çizgiroman devini, Sergio Bonelli Editore'yi konuk ediyor iç sayfalarına.*

*"Teks Hakkında 55 soru - 55 Cevap" adlı bölüm, İtalya'da, internette düzenlenen bir ankette **Martin Mystère** okurlarının oylarıyla seçilen en iyi macera, en iyi çizim ve en iyi kapak kategorilerinde ilk ona giren albümlerin listesini de bulabileceğiniz dördüncü sayımızda sona eriyor. Maceraçizgi'in beşinci sayısında da **Teks** için düzenlenen ankete yer vereceğimizi şimdiden belirtelim.*

İyi okumalar...

ZEYNEP AKKUŞ

MARTİN MYSTÈRE TOP-TEN

*İtalya'da aylık olarak yayınlanan internet dergisi Unofficial Bonelli Comics E-Magazine'in yalancısıyız! www.ubcfumetti.com adresinden kolayca ulaşa(rak kontrol ede)bileceğiniz sitede İyi Kalpli Yaşlı Martin Amca'nın en sevilen on macerasının, on kapağının ve on çiziminin belirlendiği anketin sonuçlarını **Maceraçizgi**'de sizlere de sunmak istedik. (Bu arada, maceranın orijinal adını ve sayısını bilmek şartıyla siz de bu oylamaya katılabilirsiniz.) Söz konusu üç kategoriden ikisinin ilk sırasında **Maceraperest Çizgiler** okurlarının çok iyi bildiği bir albümün yer alması, yaptığımız seçimin ne kadar isabetli olduğunu bir kez daha gösterip sevindirdi bizi. İşte size, içlerinden bazıları gerek **Maceraperest Çizgiler**'den, gerekse **Tay** ve **A-D Yayıncılık**'tan (şimdiki adıyla **Doğan-Egmont**) çıkmış olan en başarılı albümlerin listesi. Koleksiyonunuzu şöyle bir gözden geçirin. Bir bakın bakalım, kaç tanesi sizde var?*

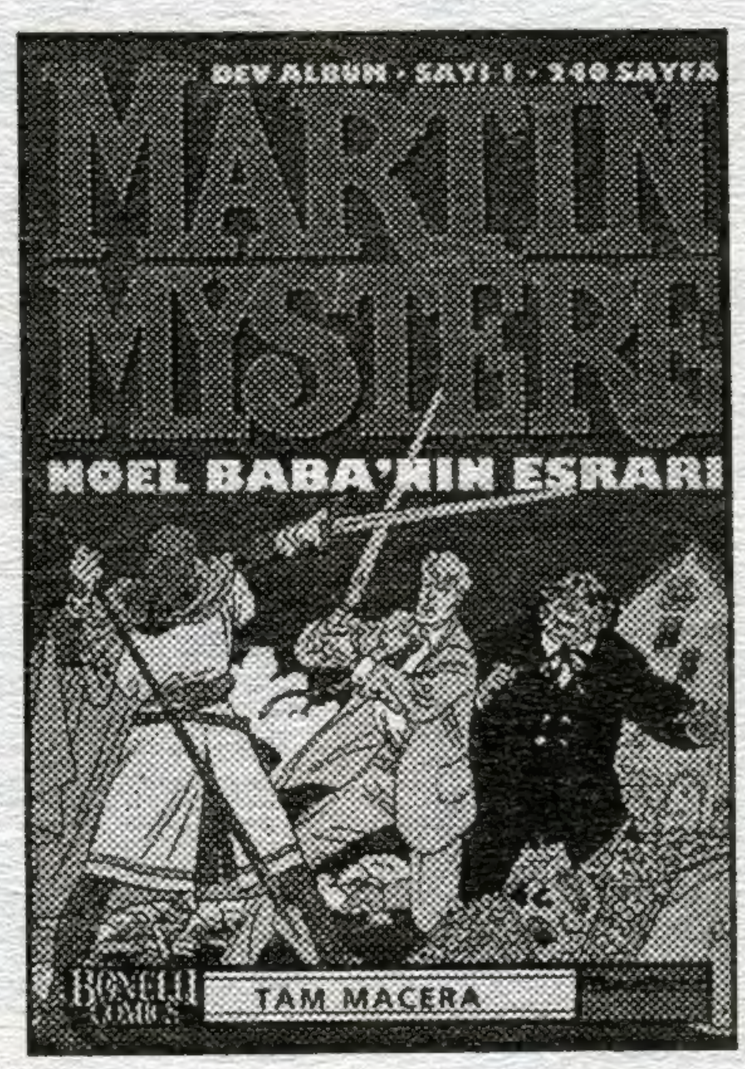

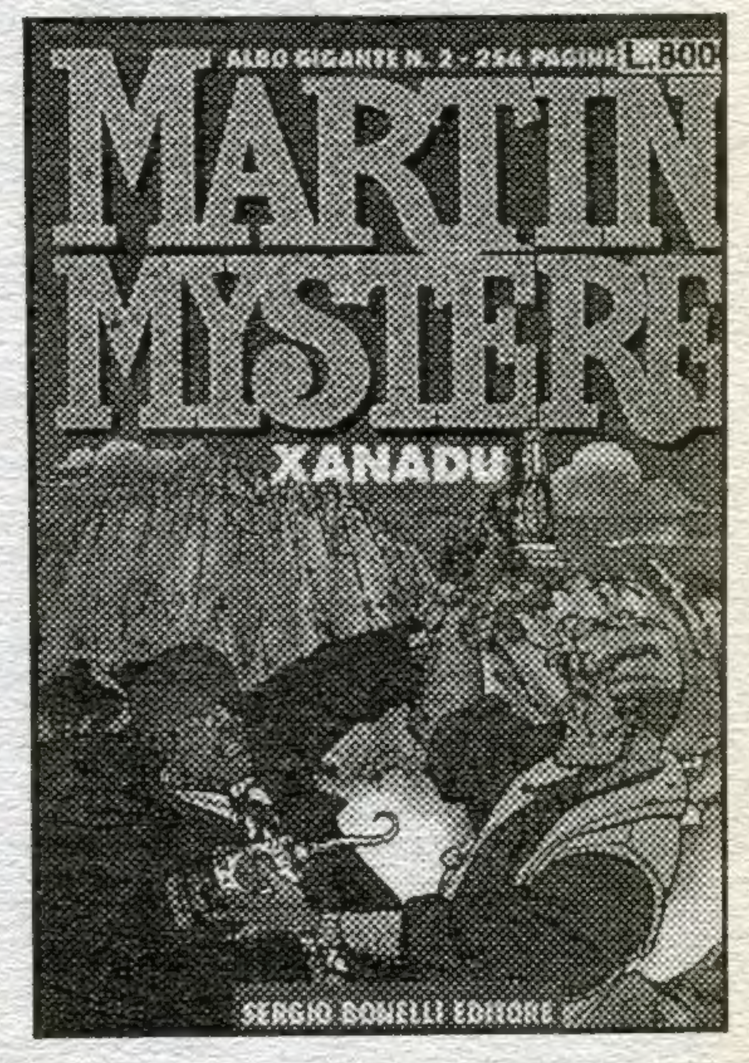

TEKS HAKKINDA 55 SORU 55 CEVAP
2.sayfada

MARTİN MYSTÈRE HAKKINDA...
En İyiler Top Ten araştırması
2. sayfada

SERGIO BONELLI EDITORE
Yarım Asrı Geride Bırakan Bir Çizgiroman Devi
3. sayfada

MARTİN MYSTÈRE TOP-TEN

EN İYİ ON ALBÜM

1. **Noel Baba'nın Esrarı**
2. 100. Sayı (renkli)
3. Kral Arthur'un Kılıcı
4. Kabus Günü
5. Druid Tırpanı
6. Şeffaf Gölgeler Vadisi
7. **Xanadu**
8. Büyük Piramit'in Esrarı
9. Nişan Al, Şaka Yap ve Kaç
10. Zaman Odası

YAZARI:

1. Castelli
2. Castelli
3. Castelli
4. Castelli
5. Pennachioli / Castelli
6. Castelli
7. Castelli
8. Castelli
9. Castelli
10. Castelli

ÇİZERİ:

1. Alessandrini
2. Alessandrini
3. Alessandrini
4. Freghieri
5. Casertano
6. G&G Cassaro
7. Morales
8. Alessandrini
9. Torti
10. Villa

EN İYİ 10 ÇİZİM

1. **Noel Baba'nın Esrarı**
2. Druid Tırpanı
3. Küçük Topluluk
4. 100. Sayı (renkli)
5. Dördüncü Karavel
6. Roncisvalle
7. Düşüş
8. Zaman Odası
9. Ayın Gölgesi
10. Mozart'ın Sırrı

ÇİZERİ:

1. Giancarlo Alessandrini
2. Giampiero Casertano
3. Giovanni Freghieri
4. Giancarlo Alessandrini
5. Giancarlo Alessandrini
6. Esposito Brothers
7. Angelo Palumbo
8. Claudio Villa
9. Giancarlo Alessandrini /Francesko
10. Giancarlo Alessandrini

EN İYİ 10 KAPAK

1. Tehlikeli Kavşak
2. Elektronik Şantaj
3. Kral Arthur'un Kılıcı
4. Geçmişte Kalan Gülümseme
5. Baker Sokağı Aryası
6. Jack'in Dönüşü
7. Doktor Mistere
8. Son Konser
9. Kara Adamlar
10. Rorschach Makinesi

ÇİZERİ:

1. Giancarlo Alessandrini
2. Giancarlo Alessandrini
3. Giancarlo Alessandrini
4. Giancarlo Alessandrini
5. Giancarlo Alessandrini
6. Giancarlo Alessandrini
7. Giancarlo Alessandrini
8. Giancarlo Alessandrini
9. Giancarlo Alessandrini
10. Giancarlo Alessandrini

TEKS HAKKINDA 55 SORU, 55 CEVAP

42. 450 sayılık dizi 1960'ta başladığına göre, Teks nasıl 50 yaşında olabilir?
İlk maceralar strip formatındaydı ve tekrar tekrar basılmıştı. Gazete bayilerinde gördüğümüz ve halen devam eden serinin başlangıç yılı 1958'dir. Ayrıca ilk maceralar aylık olarak yayımlanmıyordu.

43. Teks'in kaç değişik edisyonu var?
(Koleksiyonları saymazsak) aralarında striplerin, yeniden basımların ve şu an devam eden serinin de bulunduğu altı değişik edisyonu var.

44. Seri dışında yayımlanmış maceralar var mı?
Evet, ancak bunların tam bir listesini yapmak güç.

45. Teks, niçin strip formatında yayımlandı?
Strip formatı, sansür yüzünden gizli okumak zorunda kalınan durumlarda rahatça gizlenebildiği için.

46. Teks'in kapaklarının toplam sayısı nedir?
(Stripler, koleksiyon dizileri, Dev Albümler dahil) 2000'den fazla olduğu sanılıyor.

47. Teks'in kapaklarını kim çiziyor?
İlk striplerden 400. sayıya kadar kapakların çoğunu Galep çizmişti. Daha sonra bu görevi Claudio Villa devraldı.

48. Yazarlar, yazacakları öykülerin konularını nereden buluyor?
John Wayne gibi aktörlerin rol aldığı, John Ford gibi yönetmenlerin yönettiği kovboy filmlerinden ve hiç kuşkusuz Vahşi Batı hakkında okudukları tarih kitaplarından. Ancak Teks, Giovanni Luigi Bonelli'nin yarattığı özgün bir karakterdir.

49. Teks çıkar çıkmaz tutuldu mu?
Hayır. Ellili yıllarda **Tom Miks** (Capitan Miki), **Teksas** (Il Grande Blek) gibi çizgiromanlar 200.000 satarken **Teks**'in satışı yalnızca 50.000 civarındaydı. Ancak yeni serinin uygun boyutlarda yayımlanması ve doğru öykülerin seçilmesi başarıyı getirdi.

50. Bazı eski serilerde değişik tarihlere ve fiyatlara rastlanmasının nedeni nedir?
Eski maceraların birbirini takip eden ve birbirine benzeyen birçok yeniden basımı var. Ve ancak sansürlenmiş bazı karelere ve konuşmalara bakılarak doğru tasnif yapılabiliyor.

51. Niçin sansürden söz açıldığında Teks'e de sık sık atıfta bulunulur?
Ellili yılların İtalya'sı bugünkünden çok farklıydı. Daha katı ve ahlakçı bir yaklaşım söz konusuydu ve çizgiromanların çocuklar üzerinde olumsuz bir etkisi olduğuna inanılıyordu. Pek çok öykü sansüre uğruyordu. Kısa eteklere, göğüs dekoltelerine yer yoktu. Ancak, en ağır darbeyi, **Teks**'teki sert üsluplu diyaloglar yiyordu.

52. Teks için bir kamuoyu araştırması hiç yapıldı mı?
Evet. 1981 yılında editörlerin isteği üzerine okurların görüşlerine başvurulan bir araştırma yapıldı. (17.000 okurun katkıda bulunduğu bu araştırmada çelişkili sonuçlar ortaya çıktı. Bazı maceralar hem en beğenilen hem de en kötü maceralar kategorisinde aynı anda yer aldı.)

53. Teks'in parasının kaynağı nedir?
Navajolar'ın şefi olan Teks, Navajo Dağları'ndaki altın madenlerinin koruyucusu ve sahibidir. Ama bu parayı yalnızca gerçekten başı sıkışınca kullandığını hepimiz biliriz.

54. Kit Carson gerçekten yaşadı mı?
Evet, ama G.L. Bonelli, onun gerçek karakterini çizgiromanına pek yansıtmadı. Bonelli daha çok Rino Albertarelli'nin otuzlu yıllarda popüler olan çizgiromanındaki kahramandan esinlenmişti.

55. Teks'in birçok eski sayısında niçin hiçbir imza yer almaz?
Uzunca bir süre için **Teks** demek "G.L: Bonelli'nin yazıp Galep'in çizdiği" bir çizgiroman demekti. Bonelli, okurlardan olumsuz tepki alabileceği endişesiyle yeni yazarların adlarını gizli tutmaya çalıştı.

YARIM ASRI GERİDE BIRAKAN BİR ÇİZGİROMAN DEVİ: SERGIO BONELLI EDITORE S.p.A.

Kahramanların dönüşü:

Yıl 1945. İkinci Dünya Savaşı henüz bitmişti. Birkaç yıl süren zorunlu bir ayrılığın ardından, Amerikan filmleri ve jazz'la birlikte çizgiromanlar da yavaş yavaş İtalya'ya geri dönüyordu. **Flash Gordon, Mandrake, Kızılmaske, Gizli Ajan X9, Mickey Mouse** gibi klasik Amerikan karakterleri, tabloid boyutlarında; makalelerin, oyunların, kısa öykülerin, ve seriyal çizgiromanların yer aldığı 12 sayfalık haftalık gazetelerde, maceralarına kaldıkları yerden devam ediyordu. Ancak bir süre sonra bu formülün eskisi kadar tutulmadığı görüldü. Okurların genelde boyutları daha küçük, fakat sayfa adedi daha fazla olduğu için daha uzun maceraların yer aldığı dergilere ilgi gösterdiği anlaşıldı. O dönemde denenen yeni formatlar arasında özellikle bir tanesi, okurlar ve yayınevleri tarafından daha büyük bir ilgiyle karşılandı: O sırada yaşanmakta olan kâğıt sıkıntısına da fazla ek yük getirmediği için benimsenen ve **striscia** (strip) adıyla bilinen formattı bu. O dönemde başarılı olan **striscia çizgiromanları** na bakıldığında **Il Piccolo Sheriff, Capitan Miki** ve **Il Grande Blek** gibi Western'lerin başı çektiği görülüyordu.

Aile Şirketi:

Milano'daki küçük bir yayınevinin sahibi olan Thea Bonelli, 1945'ten beri pek çoğu kısa ömürlü, senaryoları eski kocası Gian Luigi Bonelli'ye ait olan **striscia**'lar yayımlıyordu; oğulları Sergio ise bürodaki ufak tefek işlerle ilgileniyordu. Yayımlanmakta olan serilerden bir tanesi, ilk bakışta John Wayne'i andıran bir kovboyun, Teks Willer'ın maceralarını konu alan bir Western'di. 1948'de yayımlanmaya başlayan **Teks**'le birlikte Bonelli Yayınevi'nin de temeli atılmış oldu. 1950'lerde kâğıt sıkıntısı sona erdiğinde, yayınevinin editörlüğü görevini üstlenen Thea ve Sergio, artık bir değişiklik yapma zamanının geldiğinde karar kıldı. **Striscia** çizgiromanları devam etmesine ediyordu, ama format doğru değildi. Anne-oğul, **Teks**'i ve diğer çizgiromanları ucuz, kolayca okunup tüketilen basit seriler olmaktan çıkarıp özenle hazırlanmış, koleksiyon değeri olan, tekrar tekrar okunabilen kitaplar haline sokma gereğini duydu. Muazzam bir gayretin sonucunda **striscia**'lar, ileride "Bonelli formatı" olarak adlandırılacak yepyeni bir formatla okurlara sunuldu. 96 sayfalık kalın, siyah-beyaz, sayfa adedi 96 ile 300 (ya da yukarısı) arasında değişen maceraların yer aldığı aylık kitaplardı bunlar. Bu kalın kitap formülünün seçimi, Bonelli çizgiromanlarının elde edeceği başarıda anahtar görevi görecek adımlardan biriydi.

Roman gibi çizgiromanlar:

1960'larda İtalyan ekonomisi ve özellikle de çizgiromanlar büyük bir atılım gerçekleştirdi. Ancak sonra bir şey daha oldu: Devletin televizyon yayıncılığı üzerindeki tekelinin ortadan kalkmasıyla 1976-1980 yılları arasında binlerce özel televizyon kanalı ülkeyi âdeta istila etti. Çizgiroman pazarı için ağır bir darbeydi bu. Televizyon, 24 saat boyunca her türlü programı, sınırsız eğlenceyi sunuyordu insanlara, hem de bedavaya. Sağlam temelleri olan ve haftada bir milyonun üzerinde satan bazı diziler bile kapanmak zorunda kaldı. Yalnızca yüksek kaliteli, okuması en az bir saat süren uzun çizgiromanlar, televizyon yayınlarına bir alternatif oluşturabilirdi. Bonelli Yayınevi tam da böyle kitaplar yayımlıyordu işte. Tempolu, sağlam olay örgülerine sahip, güçlü karakterlerin yer aldığı çizgiromanlar. Bir anlamda otuzlu ve kırklı yılların Amerikan macera stripleri geleneğini sürdürüyordu Bonelli. 1980'lerden itibaren yıllık tiraj yirmi beş milyona ulaştı. Sergio Bonelli Editore, Walt Disney Company ile birlikte İtalyan çizgiroman endüstrisinin yüzde yetmişini paylaşan en büyük yayınevi haline geldi.

Bonelli çizgiromanları:

İtalya denince hemen Fiat ve pizza gibi isimlerle birlikte akla gelen, Sergio'nun babası Gian Luigi'nin eseri olan ve her ay 600.000 satan **Teks**, Sergio Bonelli Editore'nin en çok satan eseri olma özelliğini hâlâ elinde tutuyor. Kostümlü kahraman **Zagor** (Guido Nolitta-Gallieno Ferri; 1961), maceraları ellili yılların Amazonya'sında geçen **Mister No** (Guido Nolitta, 1971), olgun ve sofistike bir Western serisi olan **Ken Parker** (Berardi & Milazzo, 1977), esrarengiz olayları konu alan **Martin Mystère** (Alfredo Castelli, 1978), bir kült korku dizisi olan ve her ay 500.000 satan **Dylan Dog** (Tiziano Sclavi, 1986), detektif serisi **Nick Raider** (Claudio Nizzi, 1988) ve bilimkurgu dizisi **Nathan Never** (Medda, Serra & Vigna, 1991) ise Sergio Bonelli Editore'nin yayımladığı diğer önemli çizgiromanlar. Bu aylık, standart serilerin dışında özel sayıların, Özel Pazar eklerinin, dev albümlerin ve almanakların yayımlaması da sürüyor. Ayrıca Bonelli kahramanlarının (**Martin Mystère**, Nathan Never ve Dylan Dog) birbirlerinin maceralarına konuk olduğu ilginç özel sayılar da var.

160.000 sayfalık stok:

Bonelli çizgiromanlarının her birinin ayrı bir editörü ve en az 10-15 kişilik çizim ekibi vardır. Ispanyol, Hırvat, Meksikalı ve hatta Amerikalı çizerlerin dışında İtalya'nın en usta 250 çizeri Bonelli çizgiromanlarının başarısına katkıda bulunmaktadır. (Örneğin şu sıralar ünlü Amerikalı çizer Joe Kubert özel bir **Teks** albümünün çizimleriyle meşgul.) Her yıl toplam 12.000 sayfalık çizgiroman yayımlanırken, 160.000 sayfalık bir stok hazır tutulmaktadır.

(**Nathan Never**'ın, Amerika'da Dark Horse Comics tarafından yayımlanan Mayıs 1999 tarihli 3. sayısından kısaltılarak alınmıştır.)

Bir Oğlak Yayıncılık ve Reklamcılık ürünü olan **MaceraÇIZGI**, düzensiz olarak Oğlak Yayınları'nın Maceraperest Çizgiler dizisindeki kitaplarla birlikte ücretsiz olarak dağıtılmak üzere bastırılan broşürdür.

Yayın Yönetmeni: Zeynep Akkuş
Yayın Kurulu: Zeynep Akkuş, Raşit Çavaş, Kerim Değermenci, Senay Haznedaroğlu
Sanat Yönetmeni: Işıl Şeker
Grafik Uygulama: Çiğdem Bakırcıoğlu
Ofset Hazırlık: Oğlak Yayınları, Baskı: Oğlak Baskı Hizmetleri, Tel: (212) 612 73 05

MaceraÇIZGI'yi seçkin kitabevlerinden ücretsiz olarak edinebilir ya da Oğlak Yayınları'na, altı sayılık posta ücreti olan iki milyon lirayı, doğrudan aşağıdaki adrese posta pulu olarak göndererek ya da Yapı Kredi Bankası, Teşvikiye Şubesi, 2239-2 nolu hesaba yatırmak suretiyle (altı sayı için) abone olabilirsiniz.

Oğlak Yayıncılık ve Reklamcılık Limited Şirketi
Zambak Sokak 29, 80080 Beyoğlu - İstanbul
Tel: (212) 251 71 08-09 Faks: (212) 293 65 50
e-posta: oglak@oglak.com

MaceraÇIZGI 4
Ocak '2000

MACERAPEREST KITAPLAR

Lawrence Block: "Bernie Rhodenbarr" Umduğunu Değil Bulduğunu Yiyen Hırsız • Dolaptaki Hırsız • Kipling'den Alıntı Yapmayı Seven Hırsız • Spinoza Felsefesi Öğrenen Hırsız • Mondrian Gibi Resim Yapan Hırsız • Polisiye Romanlar Okuyan Hırsız • Kendini Humphrey Bogart Sanan Hırsız • Kütüphanedeki Hırsız • Gönül Çelen Hırsız **"Matthew Scudder"** Babaların Günahları • Cinayet ve Yaratma Zamanı • Ölümün Ortasında • Buzkıracağı Cinayetleri • Ölmenin Sekiz Milyon Yolu • Kutsal Bar Kapandığında • Bıçak Sırtı • Tahtalıköye bir Bilet • Mezbahada Dans • Mezartaşları Arasında **Lilian Jackson Braun: "Jim Qwilleran"** Tersten Okuyan Kedi • Kanepe Atıştıran Kedi • Çenesini Tutamayan Kedi • Kırmızı Gören Kedi (Haz.) • Brahms Dinleyen Kedi (Haz.) **Val McDermid: "Kate Brannigan"** Öldürücü Darbe • Ters Tepki • Kırık Çete • Temiz İş **Sue Grafton: "Kinsey Millhone"** Ateş'in 'A'sı • Baskın'ın 'B'si • Cinayet'in 'C'si • Delikanlı'nın 'D'si • Esrarengiz'in 'E'si • Firar'ın 'F'si • Gerilim'in 'G'si • Hesaplaşma'nın 'H'si • İftira'nın 'I'si • Jest'in 'j'si • Katil'in 'K'si • 'Lanetli'nin 'L'si' **Tami Hoag : "Gerilim"leri** Gece Günahları • Günah Kadar Suçlu **John Harvey: "Charlie Resnick"** Yalnız Kalpler • Kötü Muamele **Richard North Patterson:** Birinci Dereceden Cinayet

Maceraperest kitaplar